

CO₂-Prestatieladder

Verslag Footprint jaar 2023

Organisatie: Aannemersbedrijf Haafkes
Contactpersoon: Peter Meier

Adviseur: Loulou de Roos
Adviesbureau: De Duurzame Adviseurs

Datum laatste bewerking: 4-7-2024

de duurzame
adviseurs

Inhoudsopgave

1	Inleiding van de CO₂-Prestatieladder	4
2	Directiebeoordeling	5
2.1	Significante wijzigingen	5
2.1.1	Organizational boundary en Referentiejaar	5
2.1.2	Plan van aanpak en CO ₂ -reductiedoelstellingen	5
2.1.3	Actieve projecten met gunningvoordeel	5
2.2	Prestaties	5
2.2.1	CO ₂ -emissies, energieverbruik en energiebeoordeling	5
2.2.2	Energiebeleid en voortgang	5
2.2.3	Communicatie	5
2.2.4	Initiatieven	6
2.3	Doeltreffendheid en toereikendheid van middelen	6
2.4	Status van acties uit voorgaande directiebeoordelingen	6
2.5	Bevindingen uit de interne audit	6
2.6	Bevindingen uit voorgaande externe audits	6
2.7	Kansen voor verbetering	7
2.8	Output van de directie	7
2.9	Budgetten en investeringen	7
3	Leeswijzer	8
4	Beschrijving van de organisatie	9
4.1	Introductie	9
4.2	Verantwoordelijke	9
4.3	Organizational boundary	9
4.4	Organisatiegrootte	9
4.4.1	Groottebepaling	9
4.4.2	Vrijstelling van normen	10
4.5	Projecten met gunningvoordeel	10
4.6	Rapportage volgens ISO 14064-1	10
4.7	Referentiejaar en rapportagejaar	10
4.7.1	Significante veranderingen en herberekeningen	11
4.8	Kwantificeringsmethoden	11
4.8.1	Veranderingen van kwantificeringsmethoden	11
4.9	CO₂-emissie berekeningen	11
4.9.1	CO ₂ -emissies	11
4.9.2	Uitsluiting van overige GHG-emissies	12
4.10	Verbranding van biomassa en GHG-verwijderingen	12
4.11	Onzekerheden en impact	12
4.12	Verificatie	12
5	Voortgang en ambitiebepaling	13
5.1	Ambitie	13
5.1.1	Vergelijking met sectorgenoten	13
5.1.2	SKAO maatregel lijst	13
5.2	CO₂-reductiedoelstellingen en voortgang	13
5.2.1	Hoofddoelstelling	13
5.2.2	Subdoelstellingen	14
5.3	Energiebeoordeling	15

5.3.1	Energieverbruik	16
5.3.2	Identificatie grootste energiestromen	16
5.3.3	Analyse wagenpark en aardgasverbruik	16
5.3.4	Conclusies en aanbevelingen	18
5.3.5	Energie reductiedoelstelling	18
5.4	Conclusie ambitiebepaling	19
Disclaimer & Colofon		20
Bijlagen.....		21
	<i>Bijlage A – Organizational boundary</i>	<i>21</i>

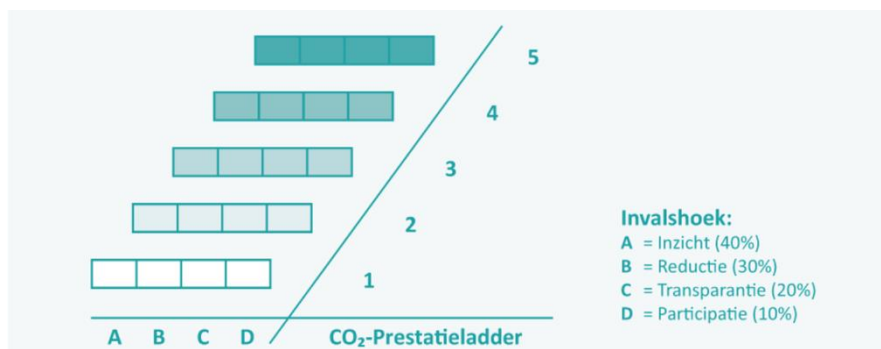
1 Inleiding van de CO₂-Prestatieladder

De CO₂-Prestatieladder is een managementsysteem dat zich richt op CO₂-reductie, energiebesparing en het gebruik van duurzame energie binnen de bedrijfsvoering en in projecten en in de keten. Het systeem vereist continue verbetering van inzicht, verdere CO₂-reductiemaatregelen, communicatie en samenwerking in de bedrijfsvoering. Het helpt organisaties met het structureren van interne bedrijfsprocessen rondom verduurzaming en het opzetten van duurzaamheidsverslaggeving met een focus op CO₂. Naast het maatschappelijke belang van duurzaamheid biedt het ook kansen voor het inspireren van interne en externe belanghebbenden, onderscheiding ten opzichte van concurrenten, kostenbesparing en het voldoen aan wetgeving. Daarnaast kan het certificeren op de CO₂-Prestatieladder voordeel opleveren in aanbestedingen van (publieke) opdrachtgevers. Hoe meer een organisatie zich inspant om CO₂ te reduceren, hoe meer kans op gunning bij een opdracht.

De CO₂-Prestatieladder kent vijf niveaus, waarbij niveau één, twee en drie zich richten op de eigen organisatie en niveau vier en vijf een stap maken naar de keten van de organisatie. Om de ladder te beklimmen naar een volgend niveau moet aan alle verplichte normeisen van onderliggende niveaus worden voldaan. Ieder niveau omvat de volgende vier invalshoeken:

- A.** Inzicht maakt een organisatie bewust van de eigen CO₂-prestatie, de risico's en kansen, biedt de organisatie informatie die ze kan gebruiken voor het formuleren van effectieve doelstellingen en maatregelen om de CO₂-uitstoot te reduceren, en waar de communicatie en samenwerking zich op dient te richten. Invalshoek A stimuleert organisaties om eigen uitstoot en in de keten te kennen. De organisatie realiseert continue verbetering in de diepgang, reikwijdte en efficiëntie van inzicht en kwaliteit van de emissie-inventaris.
- B.** Reductie creëert kansen voor het terugdringen van energieverbruik en CO₂-uitstoot, en bevordert samenwerking zodat de meest efficiënte opties voor reductie in de keten worden aangepakt. De organisatie realiseert continue verbetering van de efficiëntie van maatregelen, in het vaststellen en behalen van doelen en het aantonen van voortgang op doelstellingen en maatregelen.
- C.** Transparantie stimuleert de creatieve betrokkenheid van medewerkers. Ook weten organisaties van elkaar inzet, en kan een organisatie door anderen worden aangesproken op de ambities en vorderingen. De organisatie realiseert continue verbetering in de diepgang en verspreiding van de communicatie en in het verwerken van inbreng van de interne en externe belanghebbenden.
- D.** Participatie laat een organisatie investeren in samenwerking, delen van eigen kennis en daar waar mogelijk gebruikmaken van kennis die elders is ontwikkeld. De organisatie realiseert continue verbetering in het selecteren van nuttige initiatieven en het toepassen van de kennis in de organisatie.

Een erkende certificerende instantie beoordeelt de activiteiten en bepaalt het niveau van de CO₂-Prestatieladder. Hiervoor moeten stappen zijn gezet op alle invalshoeken van de ladder. In onderstaand figuur wordt bovenstaande tekst schematisch weergegeven met de bijbehorende weging van de invalshoeken voor certificering (bron: Handboek CO₂-Prestatieladder 3.1, SKAO).

2 Directiebeoordeling

De directiebeoordeling van de CO₂-Prestatieladder vindt jaarlijks plaats om de continue geschiktheid, toereikendheid, doeltreffendheid en afstemming met de strategische richting van de organisatie te bewerkstelligen. Deze beoordeling is onderdeel van onze Plan-Do-Check-Act cyclus. De verwezen paragrafen zijn onderdeel van de directiebeoordeling.

2.1 Significante wijzigingen

2.1.1 Organizational boundary en Referentiejaar

Zie paragraaf [4.3](#).

De organizational boundary is niet veranderd ten opzichte van het referentiejaar (2022). Dit rapport betreft het jaar 2023.

2.1.2 Plan van aanpak en CO₂-reductiedoelstellingen

Zie paragraaf [5.2](#).

De directie acht het plan van aanpak nog steeds efficiënt en voldoende. Tevens is de directie in de veronderstelling dat de doelstelling gehaald gaat worden.

2.1.3 Actieve projecten met gunningvoordeel

Zie paragraaf [4.5](#).

In 2023 waren er geen projecten met gunningvoordeel.

2.2 Prestaties

2.2.1 CO₂-emissies, energieverbruik en energiebeoordeling

CO₂-emissies

Zie paragraaf [4.9](#).

De directie is tevreden met de reductie van onze CO₂-emissie. Ze wil deze lijn graag doorzetten, door onder meer verdere elektrificatie van ons wagenpark. Gezien de uitstoot voor een groot deel is toe te wijzen aan onze werkbussen, ligt hier nog een grote uitdaging. Het aanbod van elektrisch alternatieven met de benodigde actieradius in combinatie met trekgewicht is nog beperkt.

Energieverbruik en energiebeoordeling

Zie paragraaf [5.3](#).

Er wordt ingezet op de verdere elektrificatie van ons wagenpark en maken per 1 januari 2024 zowel op onze vestiging in Goor als in Deventer alleen nog maar gebruik van 100% Nederlandse groene stroom.

2.2.2 Energiebeleid en voortgang

CO₂-reductiedoelstelling en voortgang

Zie paragraaf [5.2](#).

De directie is tevreden met de reductie van onze CO₂-emissie. We hebben ons tot doel gesteld om in 2026 26% minder CO₂ uit te stoten dan in ons referentiejaar 2022. Ten opzichte van 2022 hebben we in 2023 een reductie van 10% weten te behalen. Daarmee liggen we in lijn met onze doelstelling.

In het behalen van onze doelstelling hebben we onder meer ingezet op het verduurzamen van ons vastgoed en de elektrificatie van ons wagenpark. Deze aanpak blijkt doeltreffend.

Energie reductiedoelstelling

Zie paragraaf [5.3](#).

De directie is tevreden met de reductie van ons energieverbruik. In het behalen van onze doelstelling hebben we onder meer ingezet op het verduurzamen van ons vastgoed. Daarin hebben we in 2023 flinke stappen gezet.

2.2.3 Communicatie

Er wordt tenminste halfjaarlijks intern en extern gecommuniceerd over de CO₂-footprint, de voortgang van het plan van aanpak en de doelstellingen, de mogelijkheid van individuele bijdrage van medewerkers en de initiatieven. Dit gebeurt conform het hiervoor opgestelde communicatieplan. Deze communicatie omvat ook de projecten met gunningvoordeel indien aanwezig. Daarnaast worden op de website van de SKAO en op de eigen website de verplichte internetpublicaties geplaatst.

Intern is het communicatie bericht goed ontvangen. Men is blij met het behaalde resultaat, en er zijn inmiddels ook aanvullende maatregelen aangedragen. Naast het delen van het communicatiebericht is er ook tijdens onze jaarlijkse Haafkes-veiligheidsdag aandacht besteed aan duurzaamheid en de CO₂-prestatieladder.

2.2.4 Initiatieven

Er wordt actief deelgenomen aan het CO₂-reductieinitiatief Stichting Positieve Impact. Het doel van deze deelname met sector- en/of ketenpartners is het uitwisselen van kennis en stimuleren van innovatie omtrent CO₂-reductie. Hiervoor wordt jaarlijks een budget vrijgemaakt, wat in deze directiebeoordeling geaccordeerd wordt.

We hebben in 2023 aan 3 events van Stichting Positieve Impact (NCO2N) met 6 personen deelgenomen. Daarbij hebben we ook collega's buiten onze Haafkes-duurzaamheidsteam de kans gegeven deel te nemen, om het onderwerp nog meer te laten leven binnen onze organisatie. Daar is dankbaar gebruik van gemaakt.

2.3 Doeltreffendheid en toereikendheid van middelen

De projectleider heeft naar aanleiding van de bevindingen uit de interne audit beoordeeld dat het CO₂-reductiesysteem naar behoren werkt. Er is geen noodzaak voor wijzigingen in het opgestelde CO₂-managementsysteem, de doelstellingen, maatregelen of deelname aan initiatieven.

Daarnaast geeft het (per halfjaar) in kaart brengen van de emissiestromen veel inzicht in de energieverbruiken en geeft het handvatten om het verbruik gericht te reduceren. De interne communicatie over dit onderwerp draagt bij tot het vergroten van de bewustwording onder de medewerkers. Het certificaat is nog steeds van belang voor onze positie in de markt en het behalen van duurzaamheidsambities. Om deze redenen vindt de projectleider het relevant om het certificaat te behouden. Er is geen behoefte aan extra middelen (tijd en opleiding) om dit te realiseren.

2.4 Status van acties uit voorgaande directiebeoordelingen

Uit de directiebeoordeling van 2022 zijn de volgende kansen voor verbetering naar voren gekomen:

- Bewustzijn creëren over de CO₂-prestatieladder onder medewerkers
- Toolbox opstellen en twee maandelijks uitvoeren
- Bewustzijn creëren onder medewerkers over het accuraat invullen van kilometerstanden wanneer er getankt wordt middels een tankpas

In het afgelopen jaar zijn de volgende acties hierop genomen:

Het onderwerp duurzaamheid en de CO₂-prestatieladder zijn door het MT aangehaald tijdens onze jaarlijkse Haafkes-veiligheidsdag.

2.5 Bevindingen uit de interne audit

De interne audit is uitgevoerd op 11-06-2023 door Jop Bijvoet, werkzaam bij De Duurzame Adviseurs. De auditees waren Peter Meier en Wouter Lammerink. Hieruit kwamen de volgende bevindingen:

- Directiebeoordeling opstellen en ondertekenen
- Uitzoeken welk document van duurzame praatjes voor 2023 leidend is
- Communicatie over 2023-1
- CO₂ beleid op website is verouderd, in de duurzame praatjes staat niet aan welke initiatieven er wordt deelgenomen.
- Invullen communicatie checklist
- SKAO maatregelenlijst updaten

Deze punten zijn inmiddels conform vereisten uitgevoerd. De verificatie van de CO₂-emissie-inventaris zal plaatsvinden tijdens de externe audit.

2.6 Bevindingen uit voorgaande externe audits

Uit voorgaande externe audits zijn de volgende aandachtspunten naar voren gekomen:

- Een klein deel van de getankte liters (bonnetjes) is nu op gemiddelde prijs bepaald. Neem in het overzicht naast kosten ook getankte liters op. Zo weet je exact hoeveel er getankt is.
- Is er inzicht in de kwantitatieve bijdrage per maatregel, zodat de reductiedoelstelling onderbouwd kan worden?
- Tijdens de audit beoordelen of er onderzoek is gedaan naar potentiële sector en keteninitiatieven

In het afgelopen jaar zijn de volgende corrigerende maatregelen hierop genomen:

- In het Excel bestand Acties, planningen en verantwoordelijken is inzichtelijk weergegeven wat de kwantitatieve bijdrage per maatregel is.
- We nemen deel aan de events van Stichting Positieve Impact. We hebben geen onderzoek gedaan naar alternatieven.

2.7 Kansen voor verbetering

Naar aanleiding van deze evaluatie zijn er kansen voor verbetering geïdentificeerd. Deze leiden tot de volgende acties voor komend jaar:

- Bewustzijn nog verder vergroten
- Meer aandacht voor het onderwerp/doelstellingen/voortgang
- Interne communicatiemiddelen verbeteren
- Ideeënbus toevoegen

2.8 Output van de directie

We zijn tevreden over de doeltreffendheid van de CO₂-Prestatieladder. Het geeft ons helder inzicht in ons energieverbruik en onze emissies, én de stappen die we zetten in het terugdringen daarvan.

De samenwerking tussen De Duurzame Adviseurs en onze CO₂-projectleider verloopt voorspoedig. In de afgelopen 2 jaren hebben wij onder hun aansturing goede stappen gezet in het behalen van onze doelstelling. Ik heb er vertrouwen in dat we in 2026 de beoogde CO₂-reductie van 26% gaan behalen, en zie geen aanleiding voor wijzigingen. Niet in de doelstelling, noch in het systeem.

Wel zie ik, evenals als onze CO₂-projectleider, kansen voor verbetering. Deze liggen met name in het activeren van onze ketenpartners, dan wel het nadrukkelijker selecteren van duurzame bouwpartners en/of leveranciers. Op dit moment ligt onze focus nog op onze interne bedrijfsvoering. Een mogelijke vervolgstap is om onze blik te verbreden en ook onze keten onder de loep te nemen.

2.9 Budgetten en investeringen

Voor het uitvoeren van het plan van aanpak, het behouden van het CO₂-Prestatieladder certificaat en participatie aan initiatieven hebben we als directie een budget beschikbaar gesteld. De kosten voor het jaarlijks onderhouden van de CO₂-Prestatieladder zijn als volgt:

▪ € 6.090,-	Ondersteuning De Duurzame Adviseurs
▪ € 3.050,-	Kosten certificering
▪ € 845,-	Contributie SKAO
▪ € 1.247,-	Initiatieven (Stichting Positieve Impact)

Deze kosten zijn exclusief btw en interne uren.

De eventuele besparingen die de maatregelen opleveren, worden waar het kan gebruikt om te investeren in nieuwe maatregelen.

Ondertekening

Datum directiebeoordeling:

27 juni 2024

Handtekening

L.J. Haafkes, directeur / eigenaar

3 Leeswijzer

Dit dossier is opgebouwd uit verschillende documenten. In dit hoofdstuk wordt toegelicht welk doel elk document dient.

CO₂-verslag

Dit CO₂-verslag omvat de tekstuele informatie ter ondersteuning van het CO₂-managementsysteem. De opbouw van dit document is als volgt:

1. Introductie van de CO₂-Prestatieladder
2. Directiebeoordeling
3. Leeswijzer van de verschillende documenten in het dossier
4. Beschrijving van de organisatie
5. Rapportage van de CO₂-emissie-inventaris conform ISO 14061-1
6. Voortgang en ambitiebepaling

Bijlage A: Toelichting van de organizational boundary

CO₂-dashboard

Het Excel document "CO₂-dashboard" omvat de scope 1, 2 en business travel CO₂-emissies en energieverbruiken en de voortgang hiervan. In het tabblad "data" worden de brongegevens ingevoerd en gekoppeld aan de juiste CO₂-emissiefactoren van dat jaar vanuit het tabblad "input keuzevariabelen".

Acties, planning en verantwoordelijkheden

Het Excel document "Acties, planning en verantwoordelijkheden" omvat de stuurcyclus en het energiemangement actieplan voor het onderhouden van het CO₂-managementsysteem. Hierin worden acties, planning en verantwoordelijkheden omschreven, belanghebbenden geïdentificeerd en wordt een checklist met de verplichte communicatie bijgehouden. Verder wordt de dataverzamelingsprocedure vastgelegd en het plan van aanpak voor CO₂-reductiemaatregelen inclusief berekening van de CO₂-reductiedoelstellingen omschreven.

4 Beschrijving van de organisatie

4.1 Introductie

Aannemersbedrijf Haafkes, Goor | Deventer

Bij Haafkes staat de mens centraal. Ook voor onze volgende generatie bouwen wij aan een duurzame maatschappij. Wij investeren in onze klanten, partners in de bouw en natuurlijk in ons eigen team. Groeien en innoveren met oog voor de lange termijn waarborgt continuïteit en heeft een positief effect op onze kwaliteit en werksfeer.

Zekerheid door bewezen ervaring

Al 100 jaar wordt vakmanschap van generatie op generatie overgedragen. Onze ervaringen gecombineerd met innovatieve ontwikkelingen brengen ons steeds weer projecten waar we trots op zijn. Ze zijn divers en uitdagend. Kijk op haafkes.nl voor een selectie van onze projecten.

Bouwen aan doelstellingen

Complexe bouwprocessen, dat zijn uitdagingen waar wij van houden én waar wij goed in zijn. Dit vergt een andere aanpak, waarbij wij verder kijken dan alleen de bouwvraag die voor ons ligt. Wij kijken naar de doelstellingen die de klant voor ogen heeft en acteren hierop met een innovatieve werkwijze en een transparant proces. Op dit niveau projecten realiseren vraagt veel ervaring en een hoog kennisniveau van onze vakmensen. Daar kunt u op bouwen. **Haafkes bouwt.**

4.2 Verantwoordelijke

Peter Meier is de interne verantwoordelijke voor het beheren van de CO₂-Prestatieladder. Deze persoon draagt verantwoordelijkheid voor het uitzetten van taken, toewijzen van verantwoordelijkheden en het rapporteren aan het management. Voor het opstellen van alle bijbehorende documentatie voor het behouden van niveau 3 op de CO₂-Prestatieladder wordt de organisatie ondersteund door het adviesbureau De Duurzame Adviseurs.

4.3 Organizational boundary

Voor bedrijven – laterale methode

De organizational boundary is opgesteld volgens de laterale methode zoals beschreven in *Handboek CO₂-Prestatieladder 3.1, hoofdstuk 4*. Deze methode omvat deels de eisen van *Greenhouse Gas Protocol – A Corporate Accounting and Reporting Standard:2004, hoofdstuk 3*, en is deels maatwerk voor de CO₂-Prestatieladder.

De organizational boundary zoals deze op het certificaat wordt vermeld is als volgt:

- Haafkes Beheer B.V. Goor 06072534
- Aannemersbedrijf W.J. Haafkes en Zonen B.V. Goor 06040390
- Aannemersbedrijf Haafkes Deventer B.V. Deventer 08101703

De volledige analyse is te vinden in Bijlage A van dit document.

4.4 Organisatiegrootte

4.4.1 Groottebepaling

De CO₂-Prestatieladder onderscheidt kleine, middelgrote en grote organisaties op basis van CO₂-uitstoot binnen de vastgestelde organizational boundary. Dit wordt gedaan volgens onderstaande tabel. Hierbij wordt eerst vastgesteld of de organisatie behoort tot de categorie “diensten” of tot de categorie “werken/leveringen” (conform Richtlijn 2014/24/EU). Aannemersbedrijf Haafkes behoort tot de categorie werken/leveringen.

	DIENSTEN	WERKEN/LEVERINGEN
Kleine organisatie (K)	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal (≤) 500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (≤) 500 ton per jaar, <u>en</u> de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (≤) 2.000 ton per jaar.
Middelgrote organisatie (M)	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal (≤) 2.500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (≤) 2.500 ton per jaar, <u>en</u> de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (≤) 10.000 ton per jaar.
Grote organisatie (G)	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt meer dan (>) 2.500 ton per jaar.	Overig

De CO₂-uitstoot is te vinden in de CO₂-emissie-inventaris rapportage in het document “CO₂-dashboard”. Met deze uitstoot valt de organisatie in de categorie klein.

4.4.2 Vrijstelling van normen

Voor niveau 3 gelden geen vrijstellingen van normen.

4.5 Projecten met gunningvoordeel

Een project met gunningvoordeel is een project van een organisatie waarbij de CO₂-Prestatieladder een rol heeft gespeeld in de aanbesteding. Hierbij is het niet relevant of het gunningvoordeel wel of niet doorslaggevend is geweest bij het verkrijgen van de opdracht, of op welke manier de CO₂-Prestatieladder in de aanbesteding is gevraagd.

Met deze definitie in het achterhoofd, liepen er geen projecten met gunningvoordeel in

4.6 Rapportage volgens ISO 14064-1

De CO₂-emissie-inventaris rapportage is opgesteld volgens de eisen uit ISO 14064-1, paragraaf 9.3.1. In onderstaande tabel is een kruistabel gemaakt van de onderdelen uit ISO 14064-1 en de vermelding in dit dossier.

ISO 14064-1 §9.3.1	BESCHRIJVING	VERMELDING
A	Description of the reporting organization	Verslag, H4
B	Person or entity responsible for the report	Verslag, §4.2
C	Reporting period covered	Verslag, §5.2
D, E	Documentation of organizational and reporting boundaries, including criteria to define significant emissions	Verslag, §4.3
F	Direct GHG emissions	CO ₂ -dashboard, tabblad “CO ₂ -emissie-inventaris”, totaal scope 1 en Verslag, §5.4.1
G	Treatment of biogenic CO ₂ emissions and removals	Verslag, §5.5
H	GHG removals	Verslag, §5.5
I	Exclusion of sources or sinks	Verslag, §5.4.2
J	Indirect GHG emissions	CO ₂ -dashboard, tabblad “CO ₂ -emissie-inventaris”, totaal scope 2 en business travel, en Verslag, §5.4.1
K	Base year	Verslag, §5.2
L	Changes and recalculations	Verslag, §5.2.1
M	Quantification approaches	Verslag, §5.3
N	Changes to methodologies	Verslag, §5.3.1
O, T	Emission or removal factors used	Verslag, §5.3
P, Q	Uncertainties	Acties, planning en verantwoordelijkheden, tabblad “dataverzameling”, en Verslag, §5.6
R	Statement in accordance with ISO 14064-1	Verslag, §5.1
S	Verification	Verslag, §5.7

4.7 Referentiejaar en rapportagejaar

Het jaar 2022 dient als referentiejaar voor de CO₂-reductiedoelstellingen en het monitoren van de CO₂-uitstoot. Dit rapport betreft rapportagejaar 2023. Alle volgende paragrafen in dit hoofdstuk betreffen het rapportagejaar zoals hier vermeld en de organisatie zoals omschreven in hoofdstuk 4 van dit CO₂-verslag.

4.7.1 Significante veranderingen en herberekeningen

Er zijn geen wijzigingen geweest in de keuze van het referentiejaar en de berekeningen van CO₂-emissies van dat jaar en daaropvolgende jaren.

4.8 Kwantificeringsmethoden

Voor het kwantificeren van de CO₂-uitstoot is gebruik gemaakt van een Excelmodel waarbij alle energieverbruiken worden omgerekend naar CO₂-emissies. De bronnen van de energieverbruiken worden vermeld in het Excel document van de CO₂-emissie-inventaris van de organisatie. De emissiefactoren van de website www.co2emissiefactoren.nl worden gehanteerd, zoals omschreven in handboek 3.1 van de CO₂-Prestatieladder en volgens de toepassing zoals omschreven op www.co2emissiefactoren.nl. Omdat het gaat om specifieke emissiefactoren op nationaal niveau, zijn de gehanteerde emissiefactoren zeer geschikt voor het omrekenen van de data van de broeikasgas activiteiten naar de daarmee gepaard gaande CO₂-emissies. De emissiefactoren van de organisatie zullen te allen tijde meegaan met wijzigingen in de emissiefactoren van handboek 3.1 en daaropvolgende handboeken van de CO₂-Prestatieladder.

Er zijn geen verwijderingsfactoren van toepassing.

4.8.1 Veranderingen van kwantificeringsmethoden

Er zijn geen wijzigingen geweest in kwantificeringsmethoden.

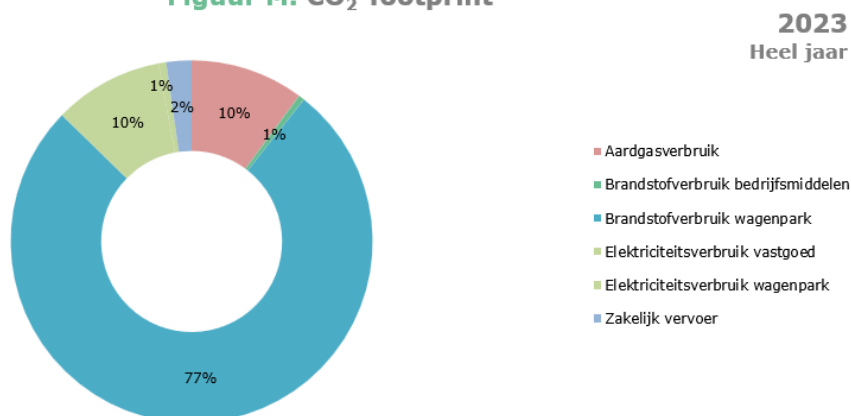
4.9 CO₂-emissie berekeningen

4.9.1 CO₂-emissies

In onderstaande tabel zijn de verbruiken en bijbehorende CO₂-emissies weergegeven voor scope 1, 2 en business travel in 2023.

OVERZICHT CO ₂ -EMISSIES, GEHELE ORGANISATIE					2023 Heel jaar	
TYPE EMISSIESTROOM SCOPE 1	AANTAL	EENHEID	CONVERSIEFACITOR (g CO ₂ per eenheid)	UITSTOOT (ton CO ₂)		
Aardgasverbruik	19.896	m ³	2,079	414	10,1%	
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen - diesel	659	liter	3,256	2,1	1%	
Brandstofverbruik wagenpark - diesel	52.666	liter	3,256	1715	42,0%	
Brandstofverbruik wagenpark - benzine	50.093	liter	2,821	1413	34,6%	
Totaal scope 1				356,3		
TYPE EMISSIESTROOM SCOPE 2	AANTAL	EENHEID	CONVERSIEFACITOR (g CO ₂ per eenheid)	UITSTOOT (ton CO ₂)		
Elektriciteitsverbruik - grijze stroom	87.406	kWh	456	39,9	10%	
Elektriciteitsverbruik - groene stroom	11.530	kWh	0	-	0%	
Elektriciteitsverbruik - wagens	6.137	kWh	456	2,8	0,7%	
Totaal scope 2				42,7		
TYPE EMISSIESTROOM BUSINESS TRAVEL	AANTAL	EENHEID	CONVERSIEFACITOR (g CO ₂ per eenheid)	UITSTOOT (ton CO ₂)		
Zakelijk vervoer - gedeclareerde kilometers	47.815	km	193	9,2	2,3%	
Zakelijk vervoer - openbaar vervoer	0	km	20	-	0%	
Vliegreizen <700 km	0	km	234	-	0%	
Vliegreizen 700-2500 km	0	km	172	-	0%	
Vliegreizen >2500 km	0	km	157	-	0%	
Totaal business travel				9,2		
TOTALE EMISSIES SCOPE 1, 2 EN BUSINESS TRAVEL				408,2		

Figuur M. CO₂-footprint

4.9.2 Uitsluiting van overige GHG-emissies

In handboek 3.1 van de CO₂-Prestatieladder is de rapportage van de CO₂-emissie-inventaris over alle broeikasgassen, uitgedrukt in CO₂-equivalenten nog niet verplicht. Het is dus niet vereist overige gassen, niet zijnde CO₂ (CH₄, N₂O, HFC's, PFC's en SF₆) die vrijkomen bij operaties van de organisatie, mee te nemen in de emissie-inventaris. Dit geldt ook voor koudemiddelen (refrigerants) en smeermiddelen. Daarom worden deze uitgesloten van deze emissie-inventaris rapportage.

4.10 Verbranding van biomassa en GHG-verwijderingen

Er vonden geen verbranding van biomassa en geen GHG-verwijderingen plaats. Ook heeft er geen compensatie plaatsgevonden.

4.11 Onzekerheden en impact

De onzekerheden en de impact daarvan worden omschreven in het Excel document "Acties, planning en verantwoordelijkheden" op het tabblad "dataverzameling".

4.12 Verificatie

De organisatie heeft ervoor gekozen om de emissie-inventaris niet apart te laten verifiëren door een extern bureau. De CO₂-emissie-inventaris zal tijdens de externe audit middels een steekproef geverifieerd worden.

5 Voortgang en ambitiebepaling

5.1 Ambitie

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om reductiedoelstellingen op te stellen die zowel ambitieus als realistisch zijn. Om te kunnen bepalen hoe ambitieus de doelstellingen en maatregelen zijn van de organisatie is gekeken naar sectorgenoten en is de maatregellijst van SKAO ingevuld.

5.1.1 Vergelijking met sectorgenoten

- **Sectorgenoot 1 | Hegeman Bouw Partners**
CO₂-footprint in referentiejaar: 300,4 ton CO₂
Doelstelling scope 1, 2 en business travel: 8% in 2024 ten opzichte van 2020
Meest significante maatregelen in het plan van aanpak:
 - Groener rijgedrag
 - Aanpassen inkoopbeleid
 - Bewuste insteek bij bouw nieuwe locatie
 - Overschakelen op groene stroom
 - Registraties en kilometerstanden bijhouden

- **Sectorgenoot 2 | Aannemersbedrijf Draisma**
CO₂-footprint in referentiejaar: 486,7 ton CO₂
Doelstelling scope 1, 2 en business travel: 34% in 2025 ten opzichte van 2020
Meest significante maatregelen in het plan van aanpak:
 - Overstap groene stroom
 - Elektrisch rijden stimuleren
 - LED verlichting

5.1.2 SKAO maatregellijst

De algemene conclusie naar aanleiding van de maatregellijst is dat de organisatie al vrij vooruitstrevend is op het gebied van verduurzaming van kantoorpanden en duurzaam rijgedrag, zoals driemaandelijks checken van de bandenspanning. Echter zijn er nog voldoende maatregelen te nemen om het fossiele brandstofverbruik te verminderen, zoals het inzetten van volledig elektrische auto's, gebruik van biobrandstoffen, het monitoren en terugkoppelen van rijgedrag en het nemen van extra maatregelen om het vastgoed te verduurzamen.

5.2 CO₂-reductiedoelstellingen en voortgang

Onderstaande doelstellingen zijn gebaseerd op CO₂-reductiemaatregelen die te vinden zijn in het plan van aanpak in het Excel document "Acties, planning en verantwoordelijkheden". Hier staan tevens de doorberekeningen van de scope 1, 2 en business travel doelstellingen.

5.2.1 Hoofddoelstelling

HOOFDDOELSTELLING SCOPE 1 EN 2	
Aannemersbedrijf Haafkes wil in 2026 ten opzichte van 2022 26% minder CO ₂ uitstoten.	
JAARLIJKSE DOELSTELLING SCOPE 1 EN 2	
2023	10%
2024	20%
2025	22%
2026	26%

Zowel de hoofddoelstelling als jaarlijkse doelstellingen zijn absoluut.

In 2023 heeft Aannemersbedrijf Haafkes 7% minder CO₂ uitgestoten. Dit ligt niet in lijn met de beoogde doelstelling van 10%. Echter verwacht Haafkes nog veel CO₂ te kunnen reduceren, dus worden de doelstelling dit jaar nog niet aangepast. Deze reductie is voornamelijk te danken aan de elektrificatie van het wagenpark en de installatie van LED verlichting.

In de komende jaren wordt het elektrificeren van het wagenpark doorgezet.

5.2.2 Subdoelstellingen

SUBDOELSTELLINGEN		
	DOELSTELLING	VOORTGANG
Scope 1	10%	6%
Scope 2	90%	32%
Business travel	10%	13%
Groene stroom	100%	10%
Alternatieve brandstoffen	15%	5%

In 2023 is er niet gevlogen, wat de reductie op Business Travel verklaard. Het is onzeker of er in de komende jaren of en hoeveel er gevlogen gaat worden. Daarom wordt de doelstelling van 3 procent niet aangepast. Als alleen gekeken wordt naar de gedeclareerde kilometers, komt Aannemersbedrijf Haafkes uit op een reductie van 5%.

In onderstaande tabel is een vergelijking te zien tussen de CO₂-uitstoot van het initiële jaar (2022) en het rapportagejaar (2023).

	2022	2023
TYPE EMISSIESTROOM SCOPE 1	Heel jaar	Heel jaar
Aardgasverbruik	40,4	41,4
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen - diesel	2,4	2,1
Brandstofverbruik wagenpark - diesel	213,3	171,5
Brandstofverbruik wagenpark - benzine	107,5	141,3
TOTAAL SCOPE 1	363,6	356,3
TYPE EMISSIESTROOM SCOPE 2		
Elektriciteitsverbruik - grijze stroom	61,6	39,9
Elektriciteitsverbruik - wagens	1,6	2,8
TOTAAL SCOPE 2	63,2	42,7
TYPE EMISSIESTROOM BUSINESS TRAVEL		
Zakelijk vervoer - gedeclareerde kilometers	9,7	9,2
Vliegreizen <700 km	0,9	-
TOTAAL BUSINESS TRAVEL	10,6	9,2
TOTALE EMISSIES	437,4	408,2

De uitstoot is verspreid over twee locaties: Goor (werkplaats) en Deventer (kantoor). Hieronder is de verdeling van de uitstoot te zien.

Locatie Goor

	2022	2023
TYPE EMISSIESTROOM SCOPE 1	Heel jaar	Heel jaar
Aardgasverbruik	32,5	33,7
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen - diesel	2,4	2,1
Brandstofverbruik wagenpark - diesel	147,3	116,5
Brandstofverbruik wagenpark - benzine	84,6	97,9
TOTAAL SCOPE 1	266,8	250,3
TYPE EMISSIESTROOM SCOPE 2		
Elektriciteitsverbruik - grijze stroom	50,2	31,9
Elektriciteitsverbruik - wagens	1,6	2,8
TOTAAL SCOPE 2	51,8	34,7
TYPE EMISSIESTROOM BUSINESS TRAVEL		
Zakelijk vervoer - gedeclareerde kilometers	8,9	8,5
Vliegreizen <700 km	0,9	-
TOTAAL BUSINESS TRAVEL	9,7	8,5
TOTALE EMISSIES	328,4	293,5

Locatie Deventer

	2022	2023
TYPE EMISSIESTROOM SCOPE 1	Heel jaar	Heel jaar
Aardgasverbruik	7,9	7,7
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen - diesel	-	-
Brandstofverbruik wagenpark - diesel	66,0	54,9
Brandstofverbruik wagenpark - benzine	22,9	43,4
TOTAAL SCOPE 1	96,8	106,0
TYPE EMISSIESTROOM SCOPE 2		
Elektriciteitsverbruik - grijze stroom	11,4	8,0
Elektriciteitsverbruik - wagens	-	-
TOTAAL SCOPE 2	11,4	8,0
TYPE EMISSIESTROOM BUSINESS TRAVEL		
Zakelijk vervoer - gedeclareerde kilometers	0,9	0,8
Vliegreizen <700 km	-	-
TOTAAL BUSINESS TRAVEL	0,9	0,8
TOTALE EMISSIES	109,1	114,7

5.3 Energiebeoordeling

Middels de energiebeoordeling wordt inzicht verkregen in de grootste energieverbruikers binnen de organisatie. Deze beoordeling wordt uitgevoerd conform ISO 50001. De CO₂-Prestatieladder vereist dat er inzicht wordt verkregen in de 80% grootste verbruikers. Hierdoor kunnen de belangrijkste processen, gebouwen en/of activiteiten die bijdragen aan het energieverbruik en mogelijk ook de CO₂-uitstoot effectief aangepakt worden. De analyse is gebaseerd op berekeningen uit het Excel document "CO₂-dashboard".

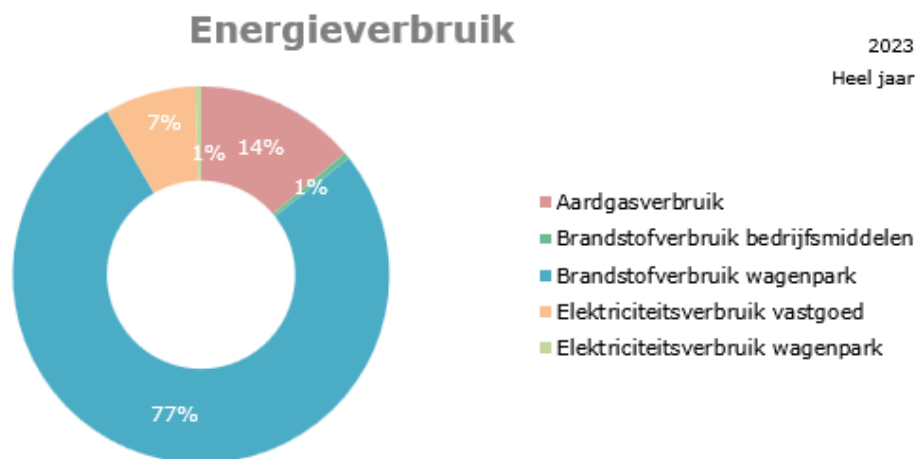
5.3.1 Energieverbruik

In onderstaande tabel zijn de energieverbruiken weergegeven voor scope 1, 2 en business travel.

OVERZICHT ENERGIEVERBRUIK, GEHELE ORGANISATIE				
ENERGIEDRAGER	AANTAL	EENHEID	CONVERSIEFACTOR (GJ per eenheid)	VERBRUIK (GJ)
Aardgasverbruik	19.896	m ³	0,03165	629,7 14%
Groengas	0	m ³	0,03165	- 0%
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen - diesel	659	liter	0,03545	23,4 1%
Brandstofverbruik wagenpark - diesel	52.666	liter	0,03545	1.866,9 41%
Brandstofverbruik wagenpark - benzine	50.093	liter	0,03292	1.648,9 36%
Elektriciteitsverbruik - grijze stroom	87.406	kWh	0,00360	314,7 7%
Elektriciteitsverbruik - groene stroom	11.530	kWh	0,00360	41,5 1%
Elektriciteitsverbruik - wagens	6.137	kWh	0,00360	22,1 0%
Warmtelevering - STEG centrale	0	GJ	1,00000	- 0%
Propaan	0	liter	0,02310	- 0%
TOTAAL ENERGIEVERBRUIK				4.547,1 100%

5.3.2 Identificatie grootste energiestromen

In onderstaande figuur worden de top 80% grootste energiestromen in GJ weergegeven.

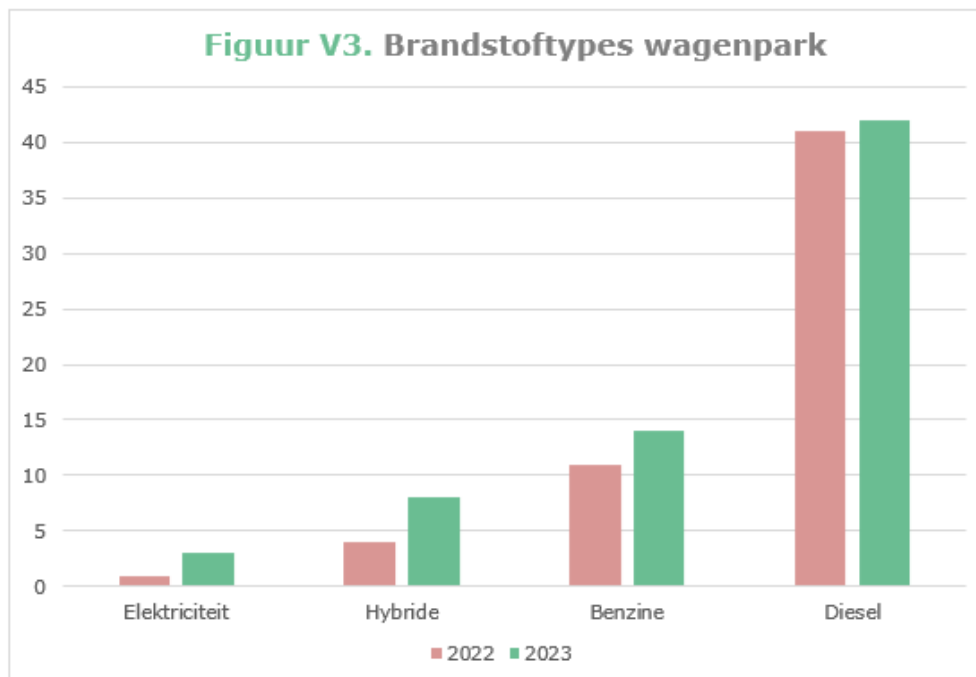
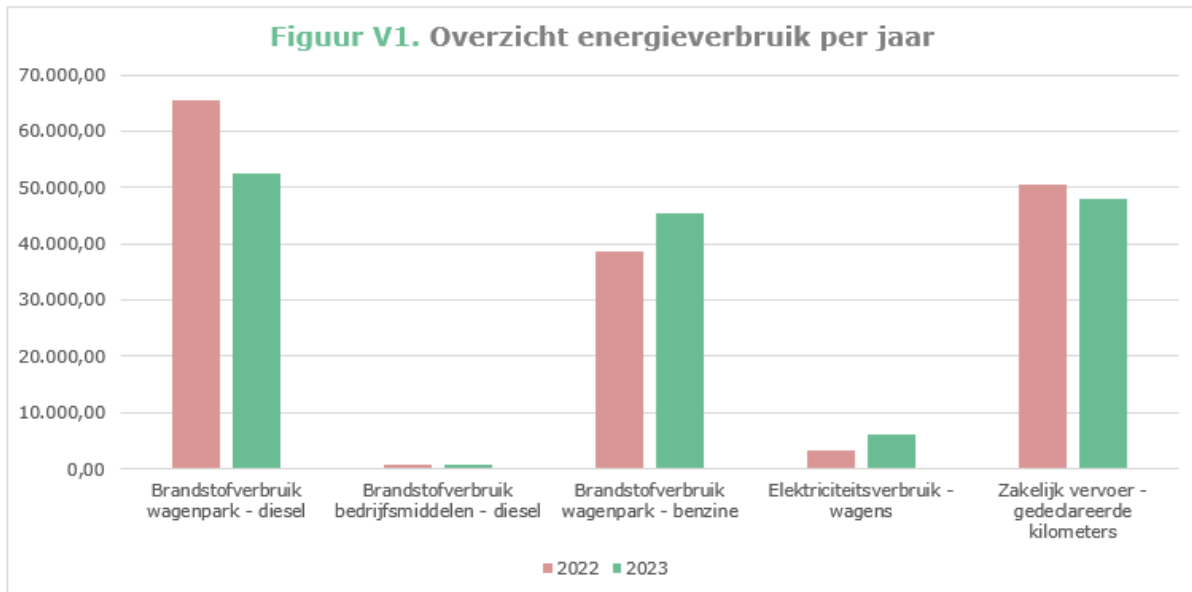
De geïdentificeerde grootste energiestromen, Brandstof wagenpark (76%) en Aardgasverbruik (14%), worden hieronder geanalyseerd.

5.3.3 Analyse wagenpark en aardgasverbruik

Wagenpark

In 2022 bestond het wagenpark van Aannemersbedrijf Haafkes uit 57 auto's. In 2023 is dit wagenpark uitgebreid tot 67 auto's. Hiervan is 16% elektrisch of hybride, in tegenstelling tot 8% in 2022. Deze stijging is te verklaren door de bewuste keuze om het wagenpark te elektrificeren. In Figuur V1 is zichtbaar dat in 2023 het elektriciteitsverbruik is toegenomen en het diesilverbruik is afgenomen. In figuur V3 is de groei van het wagenpark zichtbaar, onderverdeeld in de verschillende brandstoftypes. Er wordt verwacht dat het elektrificeren alleen maar zal toenemen in 2024.

Voor verdere inzichten wordt doorverwezen naar het Excel bestand *Energiebeoordeling Wagenpark 2023 Haafkes*.

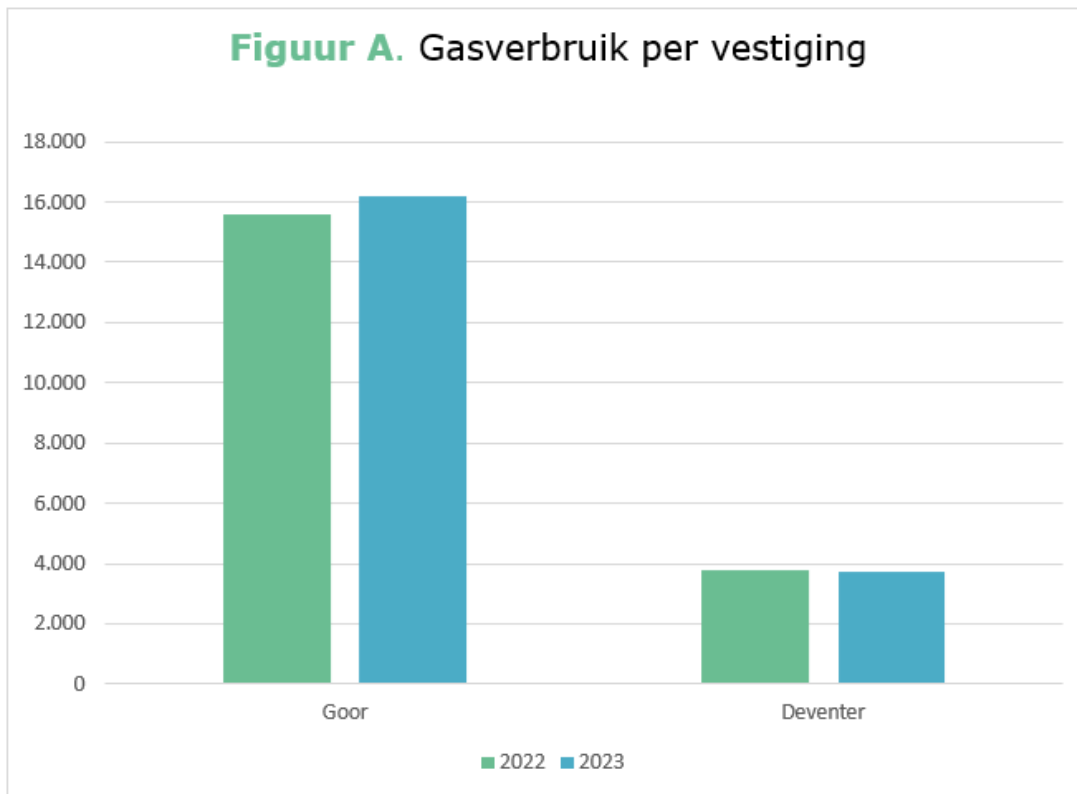

Aardgas

Het aardgasverbruik is in totaal lichtelijk toegenomen in 2023 ten opzichte van 2022.

Dit is te verklaren door de werkzaamheden bij Goor, de werkplaats.

Inmiddels is er een warmtepomp geplaatst en wordt verwacht dat het gasverbruik vanaf 2024 af zal nemen.

5.3.4 Conclusies en aanbevelingen

De afgelopen jaren zijn verschillende energiebeoordelingen uitgevoerd. Gebaseerd op de voorgaande en bovenstaande analyses worden maatregelen benoemd die ervoor kunnen zorgen dat het gas- en brandstofverbruik de komende jaren afnemen.

- Elektrificeren van het wagenpark
- Efficiënter rijden
- Installatie warmtepomp
- Isolatie

Een uitgebreidere toelichting van de verschillende maatregelen die al genomen zijn of op de planning staan, is te vinden in het Excel bestand *Acties, Planning en Verantwoordelijken*.

5.3.5 Energie reductiedoelstelling

De organisatie heeft een reductiedoelstelling in het energieverbruik van 18% in 2026 ten opzichte van 2022 in scope 1 en 2. Deze reductie moet het gevolg zijn van de volgende maatregelen:

- Verduurzaming van de panden
- Overstap op groene stroom
- Wagenpark elektrificeren.

In 2023 heeft Aannemersbedrijf Haafkes 3% gereduceerd in het energieverbruik. Dit ligt in lijn met de verwachting.

Een uitgebreidere toelichting van de verschillende maatregelen en de reductie potentiëlen is te vinden in het Excel bestand *Acties, Planning en Verantwoordelijken*.

	2022	2023
TYPE ENERGIEDRAGER	Heel jaar	Heel jaar
Aardgasverbruik	613,9	629,7
Groengas	-	-
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen - diesel	26,1	23,4
Brandstofverbruik wagenpark - diesel	2.317,6	1.866,9
Brandstofverbruik wagenpark - benzine	1.271,1	1.648,9
Elektriciteitsverbruik - grijze stroom	423,8	314,7
Elektriciteitsverbruik - groene stroom	-	41,5
Elektriciteitsverbruik - wagens	11,3	22,1
Warmtelevering - STEG centrale	-	-
Propan	-	-
TOTAAL ENERGIEVERBRUIK	4.663,8	4.547,1

5.4 Conclusie ambitiebepaling

Aannemersbedrijf Haafkes heeft naar aanleiding van bovenstaande vergelijkingen en de maatregellijst geconcludeerd dat de reductiedoelstelling gepresenteerd in het vorige paragraaf voldoende ambitieus is. Met een hoofddoelstelling van 26% zitten zij tussen sector genoten in. Zo heeft Hegeman Bouw Partners een doelstelling van 8% en Aannemersbedrijf Draisma een doelstelling van 34%. De organisatie schat zichzelf op het gebied van CO₂-reductie in als middenmoot vergeleken met sectorgenoten.

Disclaimer & Colofon

Uitsluiting van juridische aansprakelijkheid

Hoewel de informatie in dit rapport afkomstig is van betrouwbare bronnen en exceptionele zorgvuldigheid is betracht tijdens het samenstellen van deze rapportage kunnen De Duurzame Adviseurs geen juridische aansprakelijkheid aanvaarden voor fouten en onnauwkeurigheden, ongeacht de oorzaak daarvan en voor schade als gevolg daarvan. De borging en uitvoering van de opgestelde doelen en maatregelen aanwezig in dit rapport liggen bij de verantwoordelijkheid van de opdrachtgever. Voor het niet behalen van doelen en/of het onjuist aanleveren van data door de opdrachtgever, kunnen De Duurzame Adviseurs niet aansprakelijk worden gesteld.

In geen enkel geval zijn De Duurzame Adviseurs, haar eigenaren en/of medewerkers aansprakelijk ten aanzien van indirecte, immateriële of gevolgschade met inbegrip van gederfde winst of inkomsten en verlies van contracten of orders.

Bescherming intellectueel eigendom

Het auteursrecht op dit document berust bij De Duurzame Adviseurs of bij derden welke bij toestemming deze documentatie beschikbaar hebben gesteld aan Aannemersbedrijf Haafkes.

Vermenigvuldiging in wat voor vorm dan ook is alleen toegestaan door voorafgaande toestemming door De Duurzame Adviseurs.

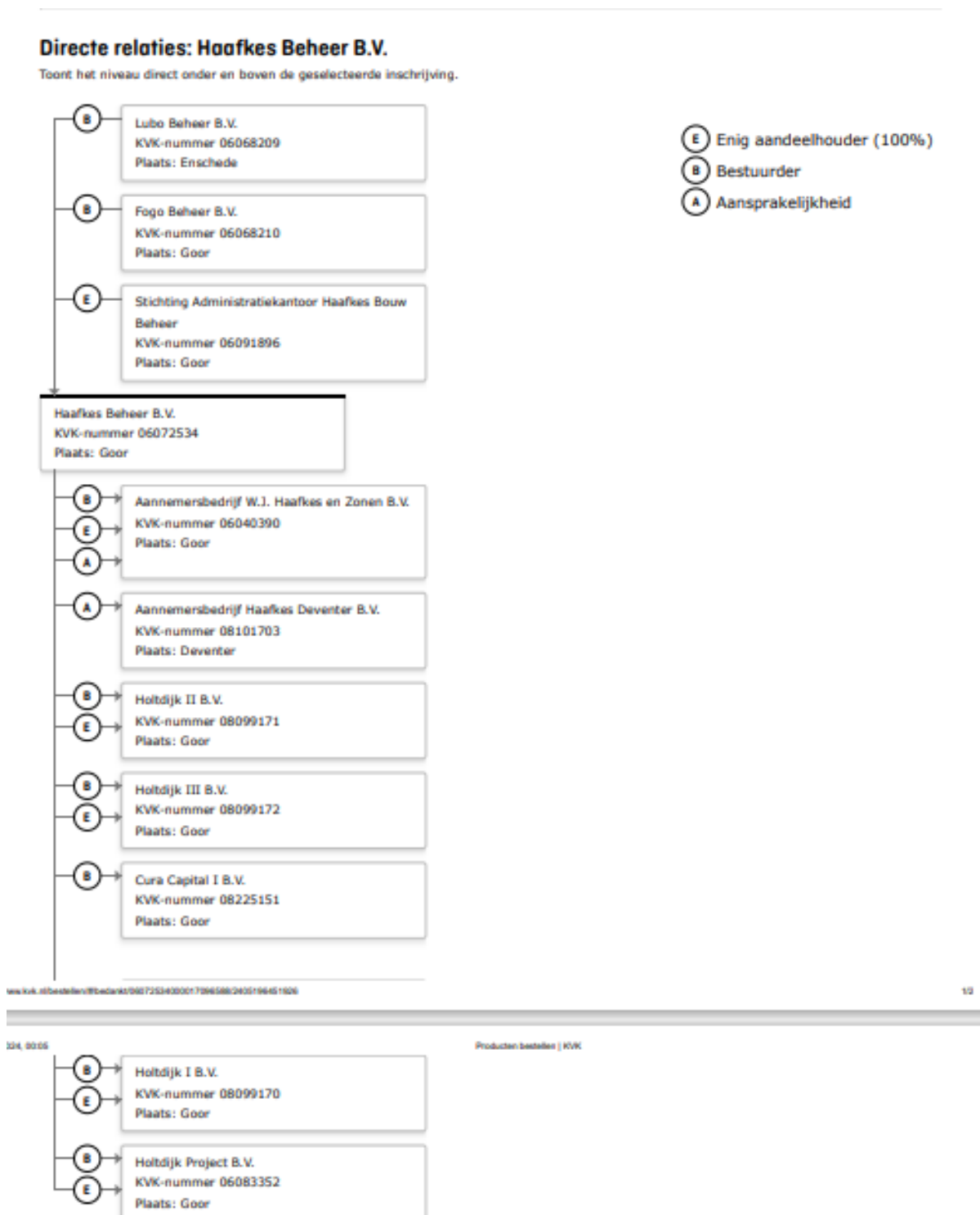
Ondertekening

Auteur(s):	Loulou de Roos, De Duurzame Adviseurs
Kenmerk:	CO ₂ -Prestatieladder Verslag 2023
Datum ondertekening:	06-06-2024
Verantwoordelijke projectleider:	Peter Meier

Bijlagen

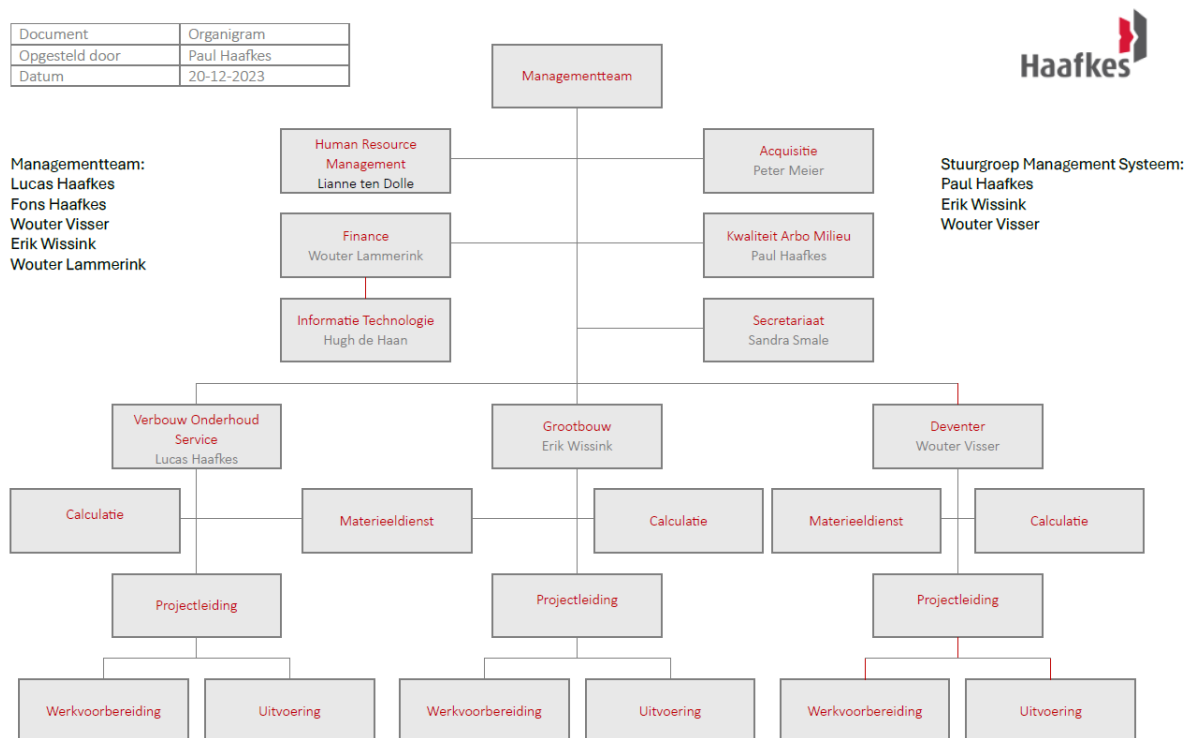
Bijlage A – Organizational boundary

Vanuit de KVK wordt duidelijk dat het volledige concern er als volgende uitziet:

🔨	Lubo Beheer B.V.	Enschede	06068209
🔨	Fogo Beheer B.V.	Goor	06068210
100%	St.Administratiekantoor Haafkes Bouw Beheer	Goor	06091896
Haafkes Beheer B.V.		Goor	06072534
🔨	100% 🇳🇱 Aannemersbedrijf W.J. Haafkes en Zonen B.V.	Goor	06040390
🔨	100% Holtdijk Project B.V.	Goor	06083352
🔨	100% Holtdijk I B.V.	Goor	08099170
🔨	100% Holtdijk II B.V.	Goor	08099171
🔨	100% Holtdijk III B.V.	Goor	08099172
🔨	Cura Capital I B.V.	Goor	08225151
🇳🇱	Aannemersbedrijf Haafkes Deventer B.V.	Deventer	08101703

In onderstaand organogram wordt een beeld gegeven van de organisatie van Haafkes Beheer B.V. Dit is niet veranderd sinds 23-01-2023.

Omdat er maar 2 B.V.'s zijn waar activiteiten plaatsvinden, wordt de organizational boundary als volgt gecommuniceerd:

- **Haafkes Beheer B.V.** **Goor** **06072534**
- Met inbegrip van de volgende concernondernemingen:
- Aannemersbedrijf W.J. Haafkes en Zonen B.V. Goor 06040390
- Aannemersbedrijf Haafkes Deventer B.V. Deventer 08101703